

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA MAKTABGACHA TA'LIMNI BOSHQARISH YO'LLARI

Asatullayeva Sitora Dilmurod qizi

Yoshlar ishlari agentligi va Yosh Olimlar NNT hamkorligidagi

"PhD sari qadam" Loyihasi 3-mavsum ishtirokchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17522306>

Annotatsiya

Mazkur maqolada maktabgacha ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etishning zaruriyati, boshqaruv samaradorligini oshirishdagi o'rni hamda xorijiy ilg'or tajribalar asosida raqamli boshqaruvning innovatsion yo'nalishlari tahlil qilingan. Shuningdek, raqamli transformatsiya jarayonida pedagogik, tashkiliy va texnologik yondashuvlar asosida boshqaruvni takomillashtirish bo'yicha amaliy takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, raqamli texnologiyalar, boshqaruv, innovatsiya, sun'iy intellekt, elektron platforma, ta'lim menejmenti.

Abstract. This article analyzes the ways to improve the efficiency of preschool education management through the implementation of digital technologies. It reviews international best practices in digital governance and explores how they can be adapted to the context of Uzbekistan. The paper also presents practical recommendations for improving management based on modern pedagogical and technological approaches.

Keywords: preschool education, digital technologies, management, innovation, e-platform, educational management.

Аннотация. В статье анализируются пути повышения эффективности управления дошкольным образованием на основе внедрения цифровых технологий. Рассмотрены зарубежные практики цифрового управления, их преимущества и возможности адаптации к условиям Узбекистана. В работе предложены практические рекомендации по совершенствованию управления на основе современных педагогических и технологических подходов.

Ключевые слова: дошкольное образование, цифровые технологии, управление, инновации, электронная платформа, образовательный менеджмент.

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimining barcha bosqichlarida raqamlashtirish siyosati faol amalga oshirilmoqda. "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi doirasida ta'lim muassasalarida boshqaruv, nazorat, tahlil va hisobot jarayonlarini avtomatlashtirish, axborot almashinuvi samaradorligini oshirish, ochiqlik va shaffoflikni ta'minlash bo'yicha keng qamrovli chora-tadbirlar belgilangan.

Maktabgacha ta'lim tizimi ham bu jarayonda muhim o'rin tutadi. Chunki aynan shu bosqichda bola shaxsining dastlabki psixologik, axloqiy va ijtimoiy shakllanish jarayoni kechadi. Shuning uchun ta'lim sifatini oshirish bilan bir qatorda, boshqaruvning zamonaviy raqamli mexanizmlarini joriy etish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

1. Maktabgacha ta'lim boshqaruvida raqamli texnologiyalarning ahamiyati

Raqamli texnologiyalar boshqaruv tizimida bir nechta ustunliklarni ta'minlaydi: ma'lumotlarni real vaqt rejimida kuzatish, qarorlar qabul qilishni tezlashtirish, ota-onalar va muassasa o'rtasida teskari aloqani mustahkamlash, pedagoglar faoliyatini tahlil qilish va baholashni avtomatlashtirish imkonini beradi.

Masalan, maktabgacha ta'lim muassasalarida bolalarning qatnash jadvalini, rivojlanish bosqichlarini, sog'ligi haqidagi ma'lumotlarni yagona platformada saqlash orqali boshqaruv tizimida inson omilini kamaytirish mumkin.

2. Xorijiy ilg'or tajribalar

Raqamli boshqaruv sohasida quyidagi mamlakatlarning tajribasi alohida e'tiborga loyiq:

- Estoniya: "e-Estonia" tizimi orqali barcha ta'lim muassasalari yagona elektron boshqaruv tizimida ishlaydi. Ma'lumotlar bazasi orqali bolalar tarixi, rivojlanish dinamikasi va o'qituvchilar faoliyati kuzatib boriladi.

- Janubiy Koreya: "E-Childcare System" platformasi orqali ota-onalar farzandining muassasada qatnash holatini mobil ilova orqali nazorat qiladi, to'lovlar elektron shaklda amalga oshiriladi.

- Singapur: Sun'iy intellekt asosida ishlovchi boshqaruv tizimlari ta'lim sifatini baholash, pedagoglar ishini tahlil qilish va bolalar rivojlanish xaritasini yaratishda qo'llaniladi.¹

Ushbu tajribalar O'zbekistonda ham maktabgacha ta'limni raqamli boshqaruv modeliga o'tkazishda metodik asos bo'lishi mumkin.

3. O'zbekistonda mavjud holat va muammolar

O'zbekistonda my.maktabgacha.uz platformasi orqali ayrim boshqaruv jarayonlari raqamlashtirilgan bo'lsa-da, tizim hali to'liq integratsiyalashgan emas. Quyidagi muammolar mavjud:

- Turli viloyatlarda ma'lumotlarni kiritish sifati bir xil emas;
- Bolalar haqidagi ma'lumotlar yagona bazada to'liq saqlanmaydi;
- Pedagoglar uchun raqamli savodxonlik darajasi past;
- Platformalar o'zaro integratsiyalashmagan (masalan, sog'liqni saqlash va ta'lim ma'lumotlari bog'lanmagan).

4. Raqamli boshqaruvni joriy etish yo'llari

Maktabgacha ta'limda samarali raqamli boshqaruvni yo'lga qo'yish uchun quyidagilarni amalga oshirish taklif etiladi:

1. Integrallashgan raqamli platforma yaratish – barcha MTMLar uchun yagona boshqaruv tizimi.
2. Ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlash – shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish mexanizmlari.
3. Pedagoglar va rahbarlar uchun raqamli malaka oshirish kurslari – elektron hujjat aylanishi, onlayn tahlil va hisobot yuritish ko'nikmalarini shakllantirish.
4. Sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanish – bolalar rivojlanish tendensiyasini prognoz qilish, individual ta'lim yo'nalishlarini aniqlash.
5. Mobil ilovalar yaratish – ota-onalar uchun qulay, shaffof axborot tizimi.

Xulosa

Raqamli texnologiyalar asosida maktabgacha ta'limni boshqarish – bu nafaqat texnik yangilanish, balki butun tizimni transformatsiya qilishdir. To'g'ri yo'lga qo'yilgan raqamli boshqaruv o'qituvchi va rahbarlar faoliyatini yengillashtiradi, ota-onalar ishonchini oshiradi, bolaning individual rivojlanish yo'lini kuzatish imkonini beradi, hisobot va monitoringni tez, aniq va shaffof qiladi.

Shunday qilib, xorijiy ilg'or tajribalarni milliy sharoitga moslashtirgan holda,

O'zbekiston uchun raqamli boshqaruv modelini ishlab chiqish va uni amaliyotga tatbiq etish — kelgusi yillarda maktabgacha ta'lim tizimini yangi bosqichga olib chiqadi.

Adabiyotlar, References, Литературы:

1. Axmadjonova, N. (2022). Ta'lim tizimini raqamlashtirish: muammo va yechimlar. — "Ta'lim menejmenti" jurnali, №3, 45–52-betlar.
2. Hasanov, B. (2023). Maktabgacha ta'limda innovatsion boshqaruv tizimlari. — Toshkent: TDPU nashriyoti.
3. UNESCO (2021). Digital transformation of early childhood education management systems: global practices and lessons learned. — Paris: UNESCO Publishing.
4. Korea Ministry of Education (2021). E-Childcare System Implementation Report. — Seoul